

DZIEDZICTWO NATURY

Za dobra tego rodzaju, wyróżniające się wyjątkową i powszechną wartością zostaną uznane (zgodnie z art.2 Konwencji dziedzictwa światowego oraz §43 Regulaminu Komitetu światowego dziedzictwa):

- struktury naturalne występujące w biologicznych i fizycznych formach;
- formacje geologiczne i fizjograficzne zlokalizowane w obrębie ograniczonej strefy, umożliwiającej zagrożonym zagładą gatunkom zwierząt i roślin przetrwanie oraz harmonijny i zrównoważony rozwój;
- tereny, o ściśle wyznaczonych granicach, które wyróżniają się niezwykłym pięknem i estetyką;
- Aby dobro mogło zostać wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa musi wyróżniać się wyjątkową i uniwersalną wartością, a także spełniać jeden z czterech następujących kryteriów:

Kryteria dotyczące identyfikacji dziedzictwa naturalnego

Kryterium 1

Obiekt jest wysoce reprezentatywnym przykładem ważnych etapów w dziejach ziemi, w tym świadectwem życia, przykładem trwających procesów geologicznych w rozwoju form ziemskich albo elementów geomorfologicznych lub fizjograficznych o dużym znaczeniu.

Kryterium 2

Obiekt jest wysoce reprezentatywnym przykładem procesów ekologicznych i biologicznych zachodzących podczas ewolucji i rozwoju ekosystemów lądowych, słodkowodnych, brzegowych i morskich oraz skupisk roślin i zwierząt.

Kryterium 3

Obiekt obejmuje zjawiska naturalne lub obszary o wyjątkowych walorach estetycznych.

Kryterium 4

Obiekt obejmuje najważniejsze obszary naturalnego występowania fauny i flory, podlegające ochronie w ich pierwotnym miejscu, będącym obszarem różnorodności biologicznej, w tym takie, w których żyją gatunki zagrożone wyginięciem i mające wyjątkową w skali ogólnoświatowej wartość, z punktu widzenia nauki lub ochrony.

Warunkiem niezbędnym, stanowiącym uzupełnienie powyższych kryteriów, jest ponadto wymóg INTEGRALNOŚCI cechującej dobra dziedzictwa naturalnego, a stanowiący przedmiot propozycji wpisu.

DZIEDZICTWO KULTURY

(wg art.1 Konwencji dziedzictwa światowego z 1972 roku) reprezentują dobra o szczególnej i powszechnej wartości naukowej, tj.

- zabytki architektury lub ich zespoły,
- twory monumentalnej rzeźby, plastyki i malarstwa,
- obszary o wartości archeologicznej albo ich pozostałości, a także jaskinie i hieroglify,
- miejsca upamiętnione ważnymi wydarzeniami historycznymi, i inne.

Aby dobro mogło zostać wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa musi wyróżniać się wyjątkową i uniwersalną wartością, a także spełniać jeden z sześciu następujących kryteriów:

Kryteria dotyczące identyfikacji dziedzictwa kulturowego

Kryterium 1

Obiekt wpisany w uznaniu dla geniuszu twórczego.

Kryterium 2

Obiekt jest świadectwem szczególnej wymiany wartości w danej epoce lub kregu kulturowym, mającej wpływ na rozwój architektury lub technologii, powstanie wybitnych dzieł sztuki, planowanie miast lub kształtowanie krajobrazu.

Kryterium 3

Obiekt stanowi unikalne (lub co najmniej wyjątkowe) świadectwo danej kultury lub cywilizacji żywej bądź wymarłej.

Kryterium 4

Obiekt stanowi wybitny przykład budowli lub zespołu architektonicznego czy technologicznego lub krajobrazu i ilustruje ważny(e) okres(y) w historii ludzkości.

Kryterium 5

Obiekt jest wybitnym przykładem tradycyjnych osiedli ludzkich lub sposobów zagospodarowania terenu, właściwych danej kulturze lub kulturom, zagrożonym nieodwracalnymi zmianami.

Kryterium 6

Obiekt jest bezpośrednio lub materialnie związany z wydarzeniami lub żywymi tradycjami, ideami, wierzeniami lub dziełami artystycznymi i literackimi o znaczeniu uniwersalnym

Warunkiem niezbędnym, ściśle zintegrowanym z powyższymi kryteriami, jest ponadto wymóg wysokiego stopnia AUTENTYCZNOŚCI materii zabytkowej stanowiącej przedmiot propozycji.

Od 1992 roku, szczególny rodzaj dziedzictwa kulturowego, stanowiący wyraz współzależności między człowiekiem i jego naturalnym otoczeniem, został ochrzczone mianem KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.